

Kinderproject IVB

Vrijtijdsbesteding voor ieder kind toegankelijk

Aanbevelingen van kinderen, ouders en organisaties

In de uitvoering van het programma 'Utrecht voor iedereen toegankelijk' wordt nauw samengewerkt onder andere met het Solgu www.solgu.nl/.

Naast belangenbehartiger is het Solgu ook ondersteuner van projecten gericht op toegankelijkheid en inclusie. In de periode 2019 – 2020 heeft het Solgu het Project Inclusieve Vrijtijdsbesteding (Kinderproject IVB) gefaciliteerd.

De aanbevelingen 'Vrijtijdsbesteding voor ieder kind toegankelijk' is het resultaat van het Kinderproject IVB. De aanbevelingen zijn van kinderen, ouders en organisaties die inclusieve vrijtijdsbesteding aanbieden. De aanbevelingen zijn voor organisaties die inclusie hoog in het vaandel hebben staan en stappen willen zetten om de sociale en fysieke toegankelijkheid te verbeteren. Voor organisaties die activiteiten voor ieder kind, met én zonder beperking, willen aanbieden.

Visie

Door vrijtijdsbesteding voor kinderen met een beperking toegankelijker te maken wordt de samenleving in brede zin toegankelijker. Naast onderwijs speelt vrijtijdsbesteding – spelen, sporten, kunst en cultuur – een belangrijke rol hierin. Toegankelijkheid en inclusie is de beleving van het kind zelf. Hoe het zelfbeeld en zelfvertrouwen zich ontwikkelt wordt beïnvloed door de omgeving. Door het verbeteren van toegankelijkheid en het bevorderen van inclusie wordt het gevoel dat elk kind erbij hoort versterkt. Het zelfvertrouwen van kinderen neemt toe.

Betrokken partijen

Kinderproject IVB pakt inclusieve vrijtijdsbesteding voor kinderen met én zonder beperking structureel aan. In samenwerking met culturele instellingen, kunstwerkplaatsen, speeltuinen en natuurgebieden betrokken. Zij hebben zich aangesloten bij het project en committeren zich aan inclusie. Zij komen in actie om vrijtijdsbesteding voor ieder kind mogelijk te maken.

Bij het organiseren van inclusieve activiteiten streeft Kinderproject IVB naar het betrekken van kinderen met diverse beperkingen. De kinderen krijgen de kans om tijdens activiteiten met elkaar kennis te maken, te spelen en te genieten. Kinderen met een beperking komen in contact met kinderen zonder beperking.

Betrokken organisaties sinds 2017 (Project Kids4All, de voorloper van Kinderproject IVB):

- nijntje museum
- Kunstwerkplaats De Vrijstaat
- Speeltuin Gagelsteede

Sinds de start van Kinderproject IVB in 2019 zijn de volgende organisaties aangesloten:

- Speeltuin Bankaplein
- Dock
- Utrecht Natuurlijk
- Sharing Arts Society
- Zorg en Partners (ZeP)
- Kerst in het Julianapark
- Podium & Museum van Castellum Hoge Woerd

Verder werken wij samen met diverse scholen en lokale media.

Inclusie in actie

Tijdens het project Kids4All (2017) en Kinderproject IVB (2019-2020) zijn veel ervaringen opgedaan door ouders, het projectteam en diverse organisaties in Utrecht:

1.1 Jezelf als inclusieve organisatie profileren

Vrijtijdsbesteding – spelen, sporten, kunst en cultuur – hoort bij het dagelijks leven van ieder kind. Vrijtijdsbesteding organisaties kunnen de kans pakken om samen met elkaar en met de gemeente dit doel – inclusieve vrijtijdsbesteding – te bereiken. Zo wordt een omgeving gecreëerd waar ieder kind optimaal kan deelnemen en van haar/zijn vrije tijd genieten.

1.2 Maak een plan

Een beleid- en actieplan zijn de basis voor de profilering van jouw organisatie. Bij het opstellen van een plan begin je bij de actuele stand van zaken, zoals de omgeving, het gebouw, het idee van medewerkers over inclusie en de ervaring van kinderen met en zonder beperking.

Betrek je bezoekers – ouders en kinderen – bij de evaluatie van de stand van zaken. Hoe ervaren zij nu het inclusieve karakter van de organisatie? Waar is behoefte aan? En wat is er nodig om inclusiever te worden.

Formuleer samen de stip op de horizon en de stappen die daar toe lijden. Besteed aandacht aan zowel fysieke als sociale toegankelijkheid. Door het betrekken van medewerkers, ouders en kinderen creëer je draagvlak voor inclusie.

Een gezamenlijk plan is de eerste stap richting een inclusieve organisatie.

1.3 Schakel hulp in

Vraag advies aan het Solgu, die onder andere een ervaringstour kunnen organiseren op locatie, voor het personeel en/of met ervaringsdeskundigen.

De gemeente Utrecht stelt sinds 2020 een subsidie ter beschikking voor de verbetering van fysieke en sociale toegankelijkheid.

Of raadpleeg fondsen, zoals het Gehandicapte Kind <https://www.nsgk.nl/>, die middelen beschikbaar stellen voor inclusieve activiteiten en fysieke toegankelijkheid.

2. Praktische aanbevelingen

Samen met kinderen, ouders en de betrokken organisaties zijn de volgende aanbevelingen tot stand gekomen. Deze aanbevelingen bieden ondersteuning om jouw organisatie voor ieder kind toegankelijk te maken:

2.1 Aanbevelingen voor werving

Zondag is de ideale dag voor eenmalige, inclusieve activiteit

Totdat een organisatie een inclusief programma op een vast moment aanbiedt én totdat een organisatie bekend is bij ouders, is de zondag de meest gunstige dag voor een eenmalige kinderactiviteit.

Uitnodiging minimaal 6 weken van te voren

Vanwege drukke gezinsschema's is het advies om de uitnodiging voor eenmalige kinderactiviteiten minimaal 6 weken van te voren te verspreiden. Hoe eerder hoe beter.

Vermeld specifiek dat kinderen met een beperking welkom zijn

Al is het vanuit de inclusiegedachte logisch voor organisaties dat activiteiten voor iedereen toegankelijk zijn, benoem specifiek dat kinderen met een beperking welkom zijn. Zodat ouders, grootouders en begeleiders zich aangesproken voelen en weten dat ze welkom zijn.

Houd de doelgroep breed

Houd de doelgroep breed: 'kinderen met en zonder beperking'.

'Gezin met kinderen met en zonder beperking' kan ook, maar in het Nederlands kan dit dubbelzinnig opgevat worden, dat het alleen om broertjes en zusjes gaat. Terwijl vriendjes en vriendinnetjes natuurlijk ook van harte welkom zijn. Ook sluit je mogelijk grootouders, begeleiders of de oppas uit.

Geen aparte communicatie met doelgroep, maar vermeldingen opnemen in algemene communicatie.

Ten eerste versterkt dit de inclusiegedachte bij de gezinnen met kinderen met een beperking: zij horen er ook bij. Ten tweede vergroot het de bewustwording van alle gezinnen.

Vermeld eerdere inclusieve activiteiten

Is dit de tweede editie? Of wordt een eenmalige activiteit nu (onderdeel) van een programma van activiteiten? Verwijs naar de eerste editie: een bericht met 'inclusief' beeldmateriaal, zodat ouders kunnen zien wat ze mogen verwachten.

Vermeld in hoeverre en voor wie een activiteit toegankelijk is

Vermeld in het programma, agenda of kalender per activiteit in hoeverre deze geschikt is voor kinderen met een beperking. Denk aan termen als: prikkelarm, rolstoeltoegankelijk, doventolk aanwezig etc. Dit kan heel goed met icoontjes. Vermeld het ook op promotiemateriaal.

Betrek ouders en scholen bij werving

Vraag ouders om de nieuwsbrief door te sturen of de uitnodiging te delen in (Facebook) groepen. Zo worden ze ambassadeurs. Stuur de uitnodiging naar scholen en vraag of ze het met ouders willen delen.

Appvertentie

Als tijd en budget het toelaat en je telefoonnummers hebt van ouders: maak een appvertentie en stuur die per Whatsapp naar ouders, begeleiders en andere ambassadeurs van je organisatie. Dit gaat als een lopend vuurtje!

Facebookevent

Maak een event aan op Facebook. Posts zijn alleen zichtbaar voor volgers, maar events verschijnen ook op de tijdlijnen van mensen op basis van woonplaats en interesses.

Uitagenda

Deel de kinderactiviteiten inclusief toegankelijkheidsinformatie op agenda's als:

- De UIT-Agenda van Utrecht Marketing <https://www.uitagendautrecht.nl/>.
- De UITladder Leidsche Rijn <https://www.beleefleidscherijn.nl/uitladder-leidsche-rijn/>.

2.2 Aanbevelingen voor informatievoorziening

Beschrijf de staat van de sociale en fysieke toegankelijkheid. Wat doet jouw organisatie om het zo comfortabel mogelijk te maken voor kinderen met een beperking?

Pagina toegankelijkheid

- Besteed aandacht aan toegankelijkheid - bij voorkeur op een aparte pagina - zodat deze goed vindbaar is.
- Neem de pagina 'Toegankelijkheid' op in het hoofdmenu. Maak het zo makkelijk mogelijk voor ouders om te ontdekken welke faciliteiten beschikbaar zijn. Tevens vergroot het de bewustwording van bezoekers.
- Beschrijf de bereikbaarheid: afstand tot openbaar vervoer, parkeergelegenheid, enzovoorts.

- Vermeld rustige momenten.
- Beschrijf de fysieke toegankelijkheid: aanwezigheid lift, toilet, verschoonplek, enzovoorts.
- Beschrijf de sociale toegankelijkheid en vraag wat personeel kan doen, bijvoorbeeld:
 - 'Om het bezoek zo comfortabel mogelijk te maken, vernemen wij graag welke maatregelen wij kunnen nemen.'
 - 'Twijfel over de voorzieningen? Neem gerust contact op.'
 - 'Omwille van groepsdynamiek, vinden onze begeleiders het fijn om van te voren te weten waar we op mogen letten bij uw kind'.
- Vermeld naam contactpersoon en direct telefoonnummer.

Programma

- Biedt niet eenmalig, maar een programma van inclusieve activiteiten aan. Op vaste dagen en vaste tijden. Dat mogen dezelfde maar kunnen ook variërende activiteiten zijn. Op deze manier komen de activiteiten in het 'gezinsschema' terecht.
- Pas icoontjes toe: in een oogopslag duidelijk of een activiteit toegankelijk is voor mensen met bepaalde aandoeningen (rolstoel, gebarentolk, audiodescriptie, prikkelarm, enzovoorts).
- Niet elke activiteit kan 100% toegankelijk zijn voor iedereen. Daarentegen kan een programma van variërende activiteiten wel 100% toegankelijk zijn.

Activiteitenpagina's

Licht per activiteit de mate van toegankelijkheid toe, bijvoorbeeld:

- 'Geschikt voor: slechthorenden, kinderen die hulpmiddel gebruiken'
- 'Minder geschikt voor: slechtzienden, hooggevoeligen'

Gebruik inclusief beeldmateriaal

Gebruik beeldmateriaal - zoals foto's, filmpjes, trailers en aftermovies - waar kinderen met een beperking op te zien zijn. Ten eerste toont het de fysieke en sociale toegankelijkheid van de organisatie en diens activiteiten. Ten tweede zorgt het voor bewustwording bij alle lezers.

2.3 Aanbevelingen voor evenementen & buitenspelen

Aanbevelingen om evenementen vóór en dóór kinderen met een beperking te organiseren:

- Vraag kinderen met een beperking mee te doen in optocht, parade of voorstelling.
- Organiseer voorbereidende, inclusieve workshops.
- Voor bezoekers met een beperking: richt een podium of tent in voor gezinnen met kinderen met een beperking. Varieer tussen een prikkelarme plek en een plek met (extra) visuele- en audio effecten.
- Licht de gemeente Utrecht en wijkagenten in en vraag om coulance met betrekking tot deelname aan het verkeer door ouders/begeleiders met kinderen met een beperking.
- Roep bezoekers op voldoende ruimte vrij te houden voor mensen die zich met behulp van een hulpmiddel voortbewegen (kinderwagen, driewieler, stok, rollator, scootmobiel, rolstoel etc.).
- Roep bezoekers op rekening met elkaar te houden: laat kinderen en kleine of zittende mensen voor.
- Zorg dat speltoestellen toegankelijk zijn of vraag middelen aan om deze aan te passen of te laten plaatsen (zie mogelijke fondsen onder eerdere aanbevelingen).
- Voorkom obstakels en struikelblokken zoals reclameborden en drempels. Kunnen drempels niet verwijderd worden? Maak dan een op- en afrit.

- Vraag middelen aan om bestrating te verharderen en/of te egaliseren, eventueel met blinde geleide strook (zie mogelijke fondsen onder algemene aanbevelingen).
- Zorg dat paden minimaal 1m20 breed zijn.

2.4 Aanbevelingen voor voorstellingen

Voor en door kinderen met een beperking

Organiseer niet alleen vóór kinderen met een beperking, betrek ze ook bij de invulling van het programma: vraag ze als acteur, danser of zanger mee te doen.

Toon begrip voor mensen die de zaal verlaten

Als kinderen overprikkeld raken (te spannend of omdat ze het niet goed begrijpen) heb dan begrip voor ouders en kinderen die de zaal verlaten. Bied ouders aan een andere voorstelling bij te wonen.

Tip van een ouder: blijf proberen

Een vader met een ernstig meervoudig beperkte dochter: we proberen het gewoon. Je kunt ze niet eindeloos beschermen, want dan wennen ze nergens aan. Ook kinderen met een beperking moeten hun grenzen blijven verkennen.

2.5 Aanbevelingen voor musea

Vergroot sociale toegankelijkheid

- Leer personeel de beginselen van gebarentaal, zodat ze slechthorende bezoekers kunnen ontvangen 'in hun eigen taal'. Denk aan welkomst- en afscheidswoord, de weg kunnen wijzen naar garderobe, toilet, receptie, enzovoorts.
- Zorg voor een hulpgerichte cultuur onder personeel. Bied hulp aan en reageer positief op een hulpvraag, maar vraag terug welke hulp precies nodig is. Bijvoorbeeld: 'Hoe til ik de rolstoel op?' of 'Kan ik iets vasthouden?'.

Verzorg toegankelijke rondleidingen en prikkelarme momenten

- Organiseer regelmatig rondleidingen met een doventolk.
- Verzorg een audiotour.
- Organiseer voeltours, waarbij bezoekers elementen van de collectie (bij wijze van uitzondering) mogen betasten.
- Neem voldoende tactiele materialen op in het museum.
- Verzorg regelmatig prikkelarme openingsmomenten of vermeld rustige momenten op de website.

Verzorg toegankelijke informatieborden

Dit helpt niet alleen bezoekers met een beperking, het vergroot tevens de bewustwording van de andere bezoekers.

- Plaats informatiebordjes met tekst, maar ook in braille.
- Tip van een kind met visuele beperking: plaats plattegronden bij de ingang van elke ruimte, dan kan het zich alvast oriënteren.
- Waarschuw dat harde of plotselinge geluiden onderdeel zijn van films of audiofragmenten.
- Waarschuw dat flitsen onderdeel zijn van films of lichteffecten bevatten.

Fysieke toegankelijkheid van het gebouw

- Verzorg stilteruimtes.
- Plaats een blinde geleide strook op de route.
- Zorg dat paden minimaal 1m20 breed zijn.
- Voorkom obstakels en struikelblokken zoals reclameborden en drempels. Kunnen drempels niet verwijderd worden? Maak dan een op- en afrit.
- Overbrug niveauverschillen: afhankelijk van de hoogte, plaats een helling (max 4% stijgingspercentage), lift, traplift, platformlift of conversielift (zie afbeelding).
- Plaats een integraal toegankelijk toilet: een mindervalidetoilet inclusief verschoonplek voor kleine en grote (zwaardere) kinderen.

2.6 Overige aanbevelingen

Bovenstaande aanbevelingen zijn gebaseerd op de ervaringen van kinderen, ouders en organisaties die hebben deelgenomen aan Kids4All (2017) en Kinderproject IVB (2019 - 2020). Deze aanbevelingen zijn niet allesomvattend, elke ervaringsdeskundige geeft weer vernieuwende inzichten. Daarom nog een paar algemene aanbevelingen:

Benut (lokale) media

Verandert er iets substantieels aan de toegankelijkheid van jouw organisatie? Zoek de media op en stuur een persbericht uit, bijvoorbeeld: www.ad.nl/utrecht/speciale-rondleidingen-voor-dove-kinderen-in-het-nijntje-museum.

Een bericht in de media, toegankelijkheidspagina in het hoofdmenu, het gebruik van icoontjes vergroten allemaal de naamsbekendheid van de organisatie als aanbieder van inclusieve activiteiten. Daarnaast dragen al deze maatregelen bij aan vergroten van bewustwording bij alle bezoekers en deelnemers.

Vraag feedback

Vraag ervaringsdeskundigen actief om tips en tops. Ouders, maar juist ook kinderen met een beperking. Sta open voor ongevraagde kritiek of suggesties.

Vraag medewerkers om een inclusieve mindset

Vraag personeel om een open, toegankelijke en inclusieve mindset. Hulp nodig? Vraag een ervaringstour voor het personeel aan bij het Solgu.

Vraag middelen aan om de toegankelijkheid te verbeteren, bij:

- De gemeente Utrecht: voor verbeteren van fysieke en sociale toegankelijkheid, maar ook voor toegankelijke activiteiten en verbeteren van informatievoorziening over toegankelijkheid. Informatie en aanvraag doen kan op: pki.utrecht.nl/toegankelijkheid-verbeteren
- Het Gehandicapte Kind: voor inclusieve kinderactiviteiten en aanpassingen voor fysieke toegankelijkheid. Informatie en aanvraag doen kan op: www.nsgk.nl/doe-een-aanvraag/een-gift-aanvragen/

3. Conclusie

Structurele aanpak van inclusieve vrijetijdsbesteding in Utrecht voor alle kinderen vereist de betrokkenheid van een breed palet van organisaties die vrijetijdsbesteding aanbieden. Bewustwording over toegankelijkheid en inclusie begint aan de aanbodzijde.

De Projectpartners van Kids4all (2017) en Kinderproject Inclusieve Vrijetijdsbesteding (2019 - 2020) geven een positief voorbeeld. Na deelname besteden ze meer aandacht aan kinderen met beperking en vervullen een ambassadeursrol richting partners en collega-organisaties.

Het waarmaken van inclusieve vrijetijdsbesteding gebeurt niet van één dag op de ander. Er is lange adem en betrokkenheid nodig. Het moet een blijvend karakter binnen een organisatie krijgen. Er kan ervoor gekozen worden om de fysieke toegankelijkheid door ervaringsdeskundigen te laten toetsen. Na het afronden van inclusieve activiteiten kunnen deze door ouders en kinderen geëvalueerd worden.

Een aantal vrijetijdsbesteding locaties per jaar inclusief maken is ideaal als het gaat om gelijke kansen creëren voor kinderen met én zonder beperking. Iedereen in de huidige samenleving mag leren van deze kinderen en het inzicht dat zij tijdens inclusieve activiteiten verschaffen.

4. Uitnodiging

Namens het Solgu en het Gehandicapte Kind nodigt Kinderproject IVB organisaties uit de fysieke en sociale toegankelijkheid te verbeteren. Zodat alle kinderen, met en zonder beperking, samen kunnen genieten van hun vrijetijd.

Om de aanbevelingen te implementeren komt het projectteam IVB graag langs om ze toe te lichten. En kunnen we tevens ondersteuning bieden bij:

- Toelichten van de aanbevelingen
- Het aanpassen van de toegankelijkheidsinformatie én
- Een aanvraag bij de gemeente Utrecht of fonds.

Stuur een email naar kinderprojectivb@gmail.com gericht aan Andrea en Barbara.

Voor meer informatie zie <https://www.utrecht.nl/zorg-en-onderwijs/samenleven-welzijn/utrecht-voor-iedereen/>